

Milline kutse on mul võimalik saada kooli lõpetamisel?

Millisel tasemel on minu õppekava?

Millised õpiväljundid pead kutse saamiseks omandama?

Mis aitab praktika- ja töökoha saamisel?

Õpinguid alustades tutvu õppekavaga, mõtle kvalifikatsioonile ja kutsetunnistusele!

KUI ALUSTAD ÕPINGUID kõrg- või kutsekoolis, on igati kasulik selgeks teha, missuguse kvalifikatsiooni sa õpingute lõpuks omandad ja kas saad koos kooli lõputunnistusega ka kutse või tuleb kutset eraldi taotleda.

Selleks, et teada saada, millised oskused omandad ja millist tööd saad tegema hakata, loe oma eriala õppekava õpiväljundeid ja õppekavaga seotud kutsestandardit. Kutsesstandardist leiad nii töö kirjelduse kui töötamiseks vajalikud kompetentsid.

Kõik kutsesstandardid ja väljastatud kutsed on leitavad kutseregistrist: www.kutseregister.ee. Igal kutsetunnistuse omanikul on võimalik alla laadida ka kutsetunnistuse lisa eesti või inglise keeles, et oma oskusi tulevasele tööandjale paremini tutvustada.

Lisainfot kutsesüsteemi ja kvalifikatsiooniraamistiku kohta leiad Kutsekoja kodulehelt kutsekoda.ee või Europassi kodulehelt europass.ee.

Kutsetunnistus aitab:

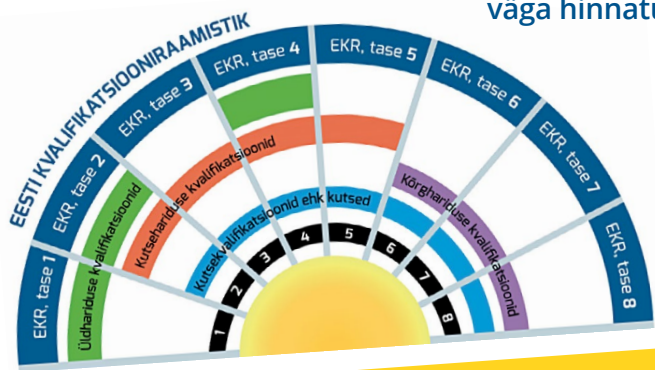
- tõendada, et sul on olemas kõik vastavas kutsestandardis kirjeldatud oskused ja teadmised – tööandja ei pea seda enam üle kontrollima
- suurendada läbilöögivõimet tööturul
- saada selgust olemasolevate ja puuduvate oskuste vahel
- planeerida oma karjääri ja arengut
- hinnata ja valida sobivaid koolitusi.

Tänu kutsetunnistusele oled sa väga hinnatud töötaja!

Europass

Sinu järgmine samm – kandideeri erialasele tööle või praktikale Europassi CV-ga

- Loo tasuta isiklik profiil oskuste, kvalifikatsioonide ja kogemuse esile tõstmiseks nii, et need on arusaadavad terves Euroopas
- Loo vastavalt vajadusele erinevaid CV, kaaskirja ja motivatsioonikirja versioone;
- Leia info üle Euroopa avaldatud töopakumiste ja õppimisvõimaluste kohta
- Hinda oma oskusi ning kavanda oma karjääri- ja õpieesmärgid
- Vali, millist infot hoiad ja avaldad Europassi portaalis
- Koosta kandideerimisdokumendid kiiremini profiilist automaatselt üle kantud andmetega
- Hoiusta kõik oma tunnistused, tõendid ja soovituskirjad tööle kandideerimiseks, õppima asumiseks või kutse taotlemiseks ühes kohas

ÕPINGUTE LÕPETAMISEL tekib paljudel õppijatel vajadus võrrelda oma kvalifikatsiooni töökohal esitatud nõuete või teiste riikide kvalifikatsiooninõuetega. Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku (*European Qualifications Framework, EQF*) kaheksa taset võimaldavad kirjeldada ennekõike inimese oskusi, mis ta on õppimise ja töötamise käigus omandanud. Ka Eestis on loodud riiklik kvalifikatsiooniraamistik (EKR), kus on samuti kaheksa taset. EKRI üldised tasemekirjeldused on EQF tasemekirjeldustega identsed, kvalifikatsioonitüüpide jaoks (üldharidus, kutseharidus, kõrgharidus ja kutse kvalifikatsioonid) on tasemekirjeldusi täpsustatud.

Eesti kutsetunnistusele märgitud EKRI ja EQFi tasemenumbrer on alati sama, sobiva taseme määramisel on sealjuures aluseks õppekava õpiväljundid ja kompetentsipõhised tasemekirjeldused. Kutsed paigutuvad EKRI tasemetele üldjoontes vastavalt positsioonile tööl.

Iga tase kirjeldab teatud liiki oskusi, teadmisi ja vastutuse ulatust. Igal kutsel on kaks-kolm erinevat taset, milleni jõudmiseks on palju võimalusi.

EKR tase	Formaalhariduslikud kvalifikatsioonid	Ametirühmad ja kutsed
1	• Toimetuleku õppekava lõputunnistus	
2	• Lihtsustatud õppekava lõputunnistus • Põhikooli lõputunnistus, 2. taseme kutseõppe tunnistus (põhihariduse nõudeta)	Lihttöölised (nt: abiaednik, raietöölise)
3	• 3. taseme kutseõppe tunnistus (põhihariduse nõudeta)	Seadme- ja masinaoperaatorid, oskustöötajad ja käsitöölised, teenindus- ja müügitöötajad, ametnikud (nt: elektroonikaseadmete koostaja, hooldustöötaja, ehituspusepp; fotograaf)
4	• Gümnaasiumi lõputunnistus • 4. taseme kutseõppe tunnistus • Kutsekeskharidusõppe tunnistus	Oskustöötajad-meistrid, tehnikud, teenindus ja müügitöötajad, ametnikud, esmatasandi juhid (nt: automaatik-tehnik; geodeet; kosmeetik; müügikorraldaja)
5	• 5. taseme kutseeriharidusõppe tunnistus	Spetsialistid, keskastme juhid (nt: arhivaar; ekspedeerija; konsultant; arhitekt)
6	• Bakalaureusekraad • Rakenduskõrghariduse diplom	Spetsialistid, juhid (nt: IT juht; kliiniline psühholoog; volitatud arhitekt)
7	• Magistrikraad	Spetsialistid, juhid (nt: IT juht; kliiniline psühholoog; volitatud arhitekt)
8	• Doktorikraad	Tippspetsialistid, tippjuhid (nt: kohtuarst; volitatud arhitekt-ekspert)